

Izabella Bednarczyk, Tomasz Krawczyk

Uniwersytet Warszawski, Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji

E-NAUCZANIE JĘZYKÓW OBCYCH NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM

Streszczenie

W artykule przedstawiono proces wdrażania na Uniwersytecie Warszawskim nowych form nauczania języków obcych. Zaprezentowano konkretne rozwiązania pozwalające na wyrównanie szans studentów stacjonarnych i niestacjonarnych w nabywaniu oraz rozwijaniu kompetencji językowych, przy stałych uniwersyteckich zasobach lokalowych i kadrowych. Wskazano korzyści (zarówno po stronie: studenta, lektora jak i Uczelni) wynikające z wprowadzenia e-lektoratów do oferty dydaktycznej UW.

1. WSTĘP

Stopień atrakcyjności absolwenta wyższej uczelni na rynku pracy uwarunkowany jest m.in. wykazaniem się uniwersalnymi kompetencjami, z których znaczącą rolę odgrywa kompetencja wielojęzyczna. Stąd celem strategicznym, wynikającym z polityki językowej Uniwersytetu Warszawskiego, jest umożliwienie jak największej liczbie studentów rozwijania umiejętności językowych w dowolnie wybranych językach obcych, spośród 50 oferowanych. Corocznie na UW kształcą się na lektoratach ok. 12 tys. studentów. Dotychczas z edukacyjnej oferty językowej w pełni skorzystać mogli jedynie studenci stacjonarni, którym przysługiwała większa liczba godzin zajęć z wybranego języka obcego. Jednocześnie tradycyjna forma nauczania wykorzystywana powszechnie przy realizacji lektoratów językowych na uczelniach wyższych, pozwalała na bardziej efektywną naukę również stacjonarnym studentom, którzy ze względu na realizowany tryb studiów mogli częściej niż ich niestacjonarni koledzy spełnić warunek jednościsła i czasu (lektor – student). Pragnąc wyrównać szansę obu studenckich grup Senat Uniwersytetu Warszawskiego w 2005 roku podjął uchwałę¹⁾, na mocy której Uniwersytet zobligowany został do tego aby zapewnić wszystkim studentom jednakowy dostęp do oferty językowej. Wobec powyższego, Uczelnia stanęła przed dylematem jak przy stałych zasobach lokalowych oraz kadrowych umożliwić każdemu studentowi (niezależnie od trybu studiów) taki sam wymiar godzin, pozwalających na efektywne nabywanie i rozwijanie umiejętności językowych. Rozwiązaniem

¹⁾ § 1 Uchwały nr 341 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 czerwca 2005 roku w sprawie Uniwersyteckiego Systemu Nauczania Języków Obcych oraz certyfikacji biegłości językowej.

okazało się wprowadzenie nowych form uczenia (e-learning) w ramach Uniwersyteckiego Systemu Nauczania Języków Obcych.

2. PIERWSZE E-LEKTORATY NA UW – OPRACOWANIE I STRUKTURA

Korzystając z dziesięcioletnich doświadczeń COME UW²⁾ w e-nauczaniu różnych przedmiotów akademickich oraz w koordynowaniu i realizacji projektów edukacyjnych dotyczących wprowadzania nowych i innowacyjnych jednostek dydaktycznych, podjęto próbę (rok 2006) wykorzystania nowoczesnych form przekazywania wiedzy do przygotowania zdalnego narzędzia skutecznie wspomagającego naukę języków obcych. Ze względu na ograniczenia organizacyjne i finansowe, niemożliwe było opracowywanie i wdrażanie nowych metod nauczania dla kilku języków obcych jednocześnie. Jako pierwszy wybrano angielski, którego znajomość jest niezbędna dla efektywnego funkcjonowania nie tylko w europejskim ale i światowym środowisku akademickim. Środki na realizację pozyskano z Europejskiego Funduszu Strukturalnego, w ramach obszernego projektu zatytułowanego „Opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na kierunku studiów wyższych Informatyka”³⁾. Integralną część projektu stanowiło przygotowanie e-kursów z języka angielskiego. COME wspólnie z Uniwersytetem Jagiellońskim opracowało pilotażową wersję dla **czterech e-lektoratów (e-modułów)** z języka angielskiego, które docelowo pozwalają studentom na osiągnięcie biegłości językowej na poziomach: A2, B1, B1/B2, B2, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego.

Przygotowywanie e-lektoratów z języka angielskiego okazało się procesem złożonym wymagającym sprawnego zarządzania i koordynowania różnych struktur na wielowymiarowej płaszczyźnie działań. Niezbędne było zaangażowanie kilku koordynatorów⁴⁾ odpowiedzialnych za pracę pięciu różnych zespołów: metodyczno-dydaktycznego, informatyczno-multimedialnego, zespołu testującego i nanoszącego korekty w e-modułach, zespołu odpowiedzialnego za pilotaż i przygotowanie kadry do prowadzenia językowych e-zajęć oraz zespołu ds. ewaluacji.

Zespół metodyczno-dydaktyczny opracowywał materiały z poszczególnych poziomów zaawansowania. Na jego prace składały się: (1) przygotowanie koncepcji kursu oraz programów (ramowych i szczegółowych) dla każdego z e-kursów bazowych, (2) zbudowanie od strony metodyczno-dydaktycznej konkretnych e-modułów (3) nagrania w studio dźwiękowym, (4) opracowanie metodyki e-nauczania języka angielskiego. W ramach prac metodyczno-dydaktycznych eksperci wewnętrzni jak i zewnętrzni dokonywali oceny przygotowanych materiałów, co pozwalało na ich korektę jeszcze w wersji papierowej, przed rozpoczęciem działań zespołu IT. **Zespół IT** prowadził prace graficzne, multimedialne i informatyczne umożliwiające zamieszczenie poszczególnych e-modułów i zawartych w nich lekcji na platformie e-nauczania (Moodle). Kolejny z zespołów zgodnie z nazwą (**zespół testujący i nanoszący korekty w e-modułach**) testował e-moduły od strony informatyczno-technicznej i poprawiał błędy, na różnych etapach zaawansowania prac projektowych. Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w nauczaniu języka angielskiego

²⁾ Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego (COME UW) – ogólnouczelniana jednostka odpowiedzialna za e-nauczanie, <http://www.come.uw.edu.pl>

³⁾ Istotą projektu, zleconego przez MEN, było opracowanie materiałów dydaktycznych do 5-letnich studiów (w 70% realizowanych przez Internet) obejmujących także lektoraty językowe.

⁴⁾ Koordynator całości projektu; koordynator ds. metodyczno – dydaktycznych; koordynator prac związanych z: testowaniem e-materiałów, wprowadzaniem korekt, szkoleniami pilotażowymi, prowadzeniem warsztatów przygotowujących kadrę do e-nauczania, ewaluacją; koordynator prac IT.

wymagało nie tylko ich przetestowania, przed wprowadzeniem do oferty dydaktycznej ale także odpowiedniego przeszkolenia lektorów, czym zajmował się **zespół odpowiedzialny za pilotaż i przygotowanie kadry do prowadzenia językowych e-zajęć i pilotaż**. E-kursy pilotażowe kończyły się ankietami ewaluacyjnymi, na podstawie których **zespół ds. ewaluacji** opracował Pierwsze wersje językowych e-modułów weryfikowano na grupie 2.250 nauczycieli uczestniczących w projekcie finansowanym z funduszy strukturalnych: „Studia podyplomowe dla nauczycieli w zakresie ICT, języków obcych oraz drugiego przedmiotu” organizowane przez UW.

Pracując przez 18 miesięcy nad czterema e-modułami przygotowano łącznie ok. 160 stron tekstu, ponad 1200 ćwiczeń i testów oraz ok. 8 godzin nagrań dźwiękowych podzielonych na ponad 200 wyrażen, zwrotów, dialogów. Każdy z e-lektoratów [1] [2] obejmuje 60 godzin co odpowiada jednemu semestrowi nauki i zbudowany został według identycznego schematu. Na pojedynczy e-moduł składa się 10 unitów, w ramach których student pracuje z następującymi typami lekcji: gramatyczno-leksykalne i sprawnościowo-funkcyjne, tworzącymi wirtualne książki z różnymi rodzajami ćwiczeń⁵⁾. Lekcje zróżnicowane są pod względem słownictwa, gramatyki i sprawności językowych, tak aby zapewnić studentom możliwość poznania wielu aspektów języka. Do realizacji zadań, których celem jest rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu dołączono zestaw nagrań z udziałem native speakerów. Po przepracowaniu dwóch kolejnych bloków tematycznych student przystępuje do wykonania testów kontrolnych typu Self-check i Progress test.

E-lektoraty z języka angielskiego organizowane są na UW jako połączenie tradycyjnej i zdalnej formy nauczania (*blended learning*) z przewagą zajęć internetowych w proporcji 1:3. Warto jednak podkreślić, że zostały one tak przygotowane, iż mogą być wykorzystane jako kurs w pełni on-line (kurs samokształceniowy – samouczek). Istotą zajęć stacjonarnych stanowi przede wszystkim ćwiczenie umiejętności efektywnego porozumiewania się w języku obcym, a materiał językowy prezentowany jest w kontekście sytuacyjnym i wizualnym. Podczas spotkań w sali wykładowej, student ćwiczy przede wszystkim pozyskiwanie i przekazywanie informacji w obcym języku a nie bezbłądność wypowiedzi. W części internetowej proporcje odwracają się, ponieważ specyfika platformy e-nauczania narzuca bardziej sformalizowaną formę kształcenia – priorytetem staje się poprawność gramatyczna. Podczas e-zajęć pełna komunikacja prowadzący – student oraz student – student odbywa się za pomocą forów. Dodatkowo w zadaniach otwartych realizowana jest komunikacja jednostronna – tylko e-lektor może nadawać komunikat⁶⁾.

Integralną część każdego e-modułu stanowią (nie dostępne dla studentów) class rooms tj. materiały dedykowane e-lektorom zawierające przykładowe scenariusze zajęć stacjonarnych. Można wykorzystywać je w formie niezmienionej lub mogą być uzupełniane i rozbudowywane przez prowadzących o ich autorskie pomysły. Zdecydowanie skraca to czas potrzebny e-lektorowi na przygotowanie się do spotkań face to face ze studentami.

Doskonałym uzupełnieniem e-lektoratów z języka angielskiego okazał się test poziomujący on-line [3], na podstawie którego odbywa się rozpozniomywanie studentów. Test zbudowany jest z dwóch części weryfikujących kolejno rozumienie słowa pisanego oraz użycie języka. Zastosowany format pytań (pytania zamknięte) pozwala na automatyczną weryfikację, co w praktyce oznacza, że student otrzymuje wynik (liczba punktów) oraz

⁵⁾ *Jednokrotny wybór* (możliwa jest tylko jedna poprawna odpowiedź); *wielokrotny wybór* (więcej niż jedno wskazanie może być prawidłowym rozwiązaniem); *dopasuj odpowiedź* (student wybiera poprawną odpowiedź z listy dostępnych); *uzupełnij* (odpowiedź wpisywana w lukę w tekście).

⁶⁾ Językowe e-kursy na Uniwersytecie Warszawskim oparte są na komunikacji asynchronicznej, zgodnie z modelem e-nauczania COME UW [4]

informacje zwrotne (poprawne odpowiedzi) natychmiast po przesłaniu rozwiązania na serwer COME. Przypisanie do grup o odpowiednim poziomie zaawansowania również zostało zautomatyzowane dzięki sprzężeniu narzędzia poziomującego z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studentów UW.

Wprowadzanie na Uczelni innowacyjnych rozwiązań dotyczących uczenia języków obcych wymagało odpowiedniego przeszkolenia kadry lektorów w zakresie e-nauczania. Oprócz standardowych warsztatów dotyczących poruszania się po platformie e-nauczania, przygotowano podręcznik e-nauczyciela oraz udostępniono specjalny [helpdesk](#), obsługiwany 7 dni w tygodniu przez pracowników COME.

3. WDRAŻANIE I ROZWÓJ E-LEKTORATÓW ORAZ INNE JĘZYKOWE E-KURSY NA UW

W roku 2007 Uniwersytet Warszawski wprowadził do swojej oferty dydaktycznej elektoraty dla studentów niestacjonarnych. W pierwszej edycji z nowej formy nauczania języka angielskiego skorzystali studenci dwóch Wydziałów. Jednocześnie okazało się, na podstawie informacji ustnych zebranych przez lektorów, że ze względu na niższy wśród studentów niestacjonarnych poziom zaawansowania językowego istnieje potrzeba opracowania e-modułu, z którego będą mogli korzystać tzw. false beginners. W odpowiedzi na studenckie zapotrzebowanie, Uniwersytet Warszawski czerpiąc z dobrych praktyk wypracowanych przy tworzeniu pierwszych e-modułów, przygotował kolejny e-kurs językowy na poziomie A1. Struktura tego e-kursu jest identyczna z pozostałymi e-lektoratami (A2 – B2), dzięki czemu już po zaliczeniu „pierwszego poziomu” (A1) student nabywa umiejętność, która pozwala mu na swobodną nawigację na kolejnych stopniach zaawansowania. Analogicznie do e-modułów na wyższym poziomie, integralną część e-kursu (A1) stanowią class rooms oraz metodyka e-nauczania.

Z rozszerzonej propozycji edukacyjnej skorzystało dotychczas 600 studentów niestacjonarnych z trzech Wydziałów UW. Obecnie (semestr letni 2008/2009) w ramach angielskich e-lektoratów szkolonych jest 521 studentów niestacjonarnych z czterech uniwersyteckich Wydziałów.

Dodatkowo, już od roku akademickiego 2002/2003 studenci UW mogą rozwijać swoje angielskie kompetencje językowe na e-kursie uzupełniającym „Pisanie streszczeń w języku angielskim”. Zajęcia te prowadzone są w formie blended learning, ale część stacjonarna jest tylko okazjna. W praktyce oznacza to, że spotkania tradycyjne ograniczają się zwykle do inauguracyjnego oraz końcowego i dotyczą wyłącznie spraw organizacyjnych oraz certyfikacji wiedzy [5]. Kurs prowadzony jest w trybie semestralnym, dedykowany dla studentów o biegłości językowej przynajmniej na poziomie B2. Pozwala na poznanie zasad i opanowanie sprawności pisania streszczeń tekstów popularno-naukowych w języku angielskim. Do tej pory w tym e-kursie uczestniczyło już 1.200 studentów, a w semestrze letnim 2008/2009 kształci się kolejne 100 osób.

Przedstawiając wdrażanie nowych form nauczania języków obcych na Uniwersytecie Warszawskim nie sposób pominąć e-kursów z języka czeskiego oferowanych (po raz pierwszy w roku akademickim 2008/2009) przez Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej UW na platformie e-nauczania. Kursy te, tak samo jak „Pisanie streszczeń w języku angielskim” zorganizowane są w formie blended learning z okazjną częścią stacjonarną. E-zajęcia przeznaczone są dla studentów, którzy dopiero rozpoczynają „edukacyjną przygodę” z językiem czeskim i/lub chcą ją kontynuować na poziomie średniozaawansowanym, umożliwiającym osiągnięcie biegłości językowej w stopniu B2. Każdy z tych

ekursów zbudowany jest z 30 bloków tematycznych realizowanych w ciągu dwóch semestrów (120 godzin). Materiał prezentowany jest w postaci różnorodnych ćwiczeń, nagrań audio i wideo, których różnorodność podyktowana jest możliwościami platformy Moodle. Dodatkowo na e-kursie znajdują się odwołania w postaci linków do stron internetowych związanych z danym zagadnieniem, czy nowości ze świata czeskiej kultury. Uczestniczy w nim 50 studentów na poziomie początkującym i 18 na średniozaawansowanym.

Nad wdrażaniem e-lektoratów czuwa zespół złożony z kadry uniwersyteckiej, obejmujący pracowników COME UW oraz Szkoły Języków Obcych UW pod nadzorem – umocowanego przez Rektora UW – Koordynatora Uniwersyteckiego Systemu Nauczania Języków Obcych. Nowatorskim przedsięwzięciem kieruje on nie tylko od strony organizacyjnej, ale również od strony merytorycznej i metodycznej. Na bieżąco korygowane są wszelkie błędy zgłaszane zarówno przez studentów jak i e-lektorów. Prowadzący językowe e-zajęcia, niezależnie od ich rodzaju (bazowe e-kursy z: języka angielskiego i czeskiego, e-kurs uzupełniający „Pisanie streszczeń w języku angielskim”), mogą liczyć na wsparcie doświadczonej ekipy COME UW - szczególnie ci, którzy na zajęciach on-line pracują po raz pierwszy.

4. KORZYŚCI Z E-NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH

E-zajęcia z języków obcych zamieszczone są na platformie językowej COME UW (Moodle) <http://jezyki.come.uw.edu.pl> co pozwala na wykorzystanie różnych mechanizmów dostępnych w ramach narzędzia edukacyjnego. Pierwszy z nich daje możliwość automatycznego sprawdzania wielu typów ćwiczeń, z którymi pracują studenci podczas e-kursów językowych. Natychmiastowa informacja zwrotna zmniejsza prawdopodobieństwo utrwalenia błędnego nawyku językowego sprzyja również szybkiemu zdefiniowaniu przez użytkowników tych obszarów wiedzy, które nie zostały przez nich jeszcze w pełni opanowane.

Platforma językowa COME UW umożliwia rejestrowanie i przechowywanie szczegółowych informacji dotyczących aktywności poszczególnych studentów (np.: ile razy, kiedy, czy i jak długo korzystał z dostępnych materiałów). E-lektor może zatem weryfikować bieżącą pracę studenta w kontekście jego wcześniejszych osiągnięć i skutecznie kierować jego działaniami, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości. Na platformie tempo nauczania można dostosować do możliwości i kompetencji studenta (lub grupy studentów), co gwarantuje modyfikowalność takich parametrów e-kursu jak: termin przeznaczony na wykonanie zadania, rodzaj informacji zwrotnej czy liczba możliwych podejść do ćwiczenia/testu. Zapewnia to utrzymanie motywacji na optymalnym dla odbiorców poziomie, bez czego sukces w długotrwałym procesie kształcenia byłby nieosiągalny.

Wskazane powyżej korzyści dotyczą przede wszystkim poprawy efektywności nauczania języków obcych. Jednocześnie niewątpliwą z punktu widzenia Uczelni zaletą e-kursów jest szansa na zagospodarowanie zwolnionych sal lekcyjnych na potrzeby innych zajęć oraz przeszkolenia przez e-lektorów większej liczby osób niż byłoby to możliwe w przypadku zajęć stacjonarnych. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że w porównaniu z 60-godzinnym kursem tradycyjnym obciążenie lektora przy prowadzeniu zajęć na 60-godzinnym e-kursie wynosi połowę liczby godzin. Na e-lektoratach zmniejsza się także ilość prac administracyjnych związanych z ewidencją oraz zaliczeniami wynikająca z „mechanizmów rejestrujących” wbudowanych w Moodle. Dodatkowo, przez wprowadzenie na UW językowych e-kursów kadra uniwersytecka (lektorzy) może poznawać nowatorskie

formy nauczania nie tylko teoretycznie ale i praktycznie, co ważne jest w kontekście uczenia się przez całe życie i nabywania nowych kompetencji.

W tym miejscu, warto zwrócić również uwagę na dobrodziejstwa wynikające ze zdalnego rozpoziomowywania studentów na zajęcia językowe. Rozwiązanie takie korzystne jest zarówno dla studentów, którzy mogą wykonać test w dogodnym dla siebie czasie i dowolnym miejscu (wystarczy dostęp do Internetu), jak i dla Uniwersytetu, który zwolniony jest z konieczności organizowania stacjonarnych „spotkań poziomujących” w okresie wakacyjnym.

5. E-NAUCZANIE JĘZYKÓW OBCYCH W PERSPEKTYWIE

Co raz większa liczba studentów zgłaszających się na językowe e-kursy dowodzi, że ta forma nauczania z powodzeniem przyjęła się na Uniwersytecie Warszawskim. Statystyki, jak i wypracowane przy e-modułach z języka angielskiego dobre praktyki organizacyjne, dydaktyczne i metodyczne, zachęcają do rozszerzenia językowych e-kursów nie tylko o następne poziomy zaawansowania (język angielski jako najbardziej uniwersalny) ale także o kolejne języki obce. Już od najbliższego roku akademickiego (2009/2010) angielskie e-moduły znajdują się w ofercie dydaktycznej UW dla studentów stacjonarnych. Przewiduje się, że w pierwszym roku z możliwości nauki języka angielskiego w nowej formie, skorzysta ok. 10% studentów UW (ok. 900 osób).

Większość studentów UW posługuje się językiem angielskim w stopniu komunikatywnym i zainteresowana jest zarówno nauką tego języka na poziomie wyższym niż B2 jak i nabywaniem i rozwijaniem kompetencji z drugiego języka obcego. Tylko w semestrze letnim 2008/2009 2.927 studentów realizuje zajęcia na poziomie B2, a miejsca na e-kurs „Pisanie streszczeń w języku angielskim” wyczerpują się podczas rejestracji studentów w każdym semestrze w kilka minut. W związku z tym planowane jest rozbudowanie e-zajęć z angielskiego o nowe e-moduły na poziomie C1: General English i Business English. Ponadto opracowane zostaną cztery e-moduły z języka niemieckiego (A1 – B2), jako drugiego pod względem popularności na UW. Obecnie Uniwersytet dysponuje i wykorzystuje już jedną ze składowych internetowego „zestawu” do niemieckiego tj. test poziomujący on-line. W pracach (zarówno nad General i Business English oraz e-niemieckim) punktem odniesienia będzie wzorcowy model dostępnych już e-narzędzi wspomagających naukę angielskiego. Oczekuje się, że nowe e-kursy wprowadzone zostaną do oferty edukacyjnej w roku akademickim 2011/2012.

COME UW pracuje również nad udoskonaleniem szkoleń dla e-lektorów oraz procedurą ich certyfikacji. W przygotowaniu są: (1) podręcznik dla e-lektorów zawierający oprócz technicznych wskazówek dotyczących nawigacji po internetowej platformie także dobre praktyki i zalecenia związane z organizacją pracy na e-lektoracie (2) e-kurs z okazjonalną częścią stacjonarną dla potencjalnych e-lektorów wraz z zaliczeniem certyfikacyjnym (3) podręcznik użytkownika językowych e-kursów.

Platforma językowa COME nieustannie rozbudowywana jest o nowe funkcjonalności, które pozwolą na pełną synchronizację pomiędzy nią a Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studentów UW – od chwili zapisu studentów na e-zajęcia aż po certyfikację i sporządzenie protokołu zaliczeniowego.

W dalszej perspektywie celem Uczelni jest opracowywanie e-narzędzi wspomagających naukę kolejnych języków obcych: francuskiego, rosyjskiego, hiszpańskiego, włoskiego. Tak samo jak w przypadku angielskiego i niemieckiego, rozpoziomowanie na tradycyjne lektoraty już teraz odbywa się on-line. Z całą pewnością warto rozważyć przygotowanie

testów poziomujących z innych języków obcych, w tym z czeskiego, z którego prowadzone są już pierwsze zajęcia internetowe, o czym wspomniano wcześniej.

6. PODSUMOWANIE

Wprowadzenie e-kursów językowych do oferty dydaktycznej Uniwersytetu Warszawskiego zarówno w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym umożliwi większej niż dotychczas liczbie studentów rozwijanie i nabywanie kompetencji językowych. Dotychczasowe doświadczenia, wypracowane oraz wciąż udoskonalane procedury wdrażania języków w e-nauczanie pozwolą na sprawne i efektywne przeniesienie do sieci nauczania również następnym z 50 dostępnych obecnie w formie tradycyjnej języków obcych. Uczucie się języków z użyciem nowoczesnych technologii (Internet) ułatwi studentom korzystanie także z innych niż e-lektoraty przedmiotów oferowanych w ramach Interdyscyplinarnej Bazy Internetowej Zajęć Akademickich (IBIZA) funkcjonującej na UW, ponieważ wszystkie e-zajęcia prowadzone są zgodnie z modelem dydaktycznym COME oraz z wykorzystaniem tej samej platformy e-nauczania (Moodle).

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Galbarczyk, M., Walewska, A. (2006). *Program ramowy kursu języka angielskiego dla studentów informatyki* w ramach projektu „Opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na kierunku studiów wyższych INFORMATYKA” Praca niepublikowana.
- [2] Galbarczyk, M., Walewska, A. (2006). *Koncepcja i założenia metodyczne kursu języka angielskiego dla studentów informatyki* w ramach projektu „Opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na kierunku studiów wyższych INFORMATYKA” Praca niepublikowana.
- [3] Bednarczyk, I., Jonatowska, J., (2008). *E-angielski na UW* w: E. Gajek, & D. Goltz-Wasiucionek (Red.), *Kształcenie komplementarne a dydaktyka języków obcych*, Wydawnictwo Uczelniane WSG, Bydgoszcz, str. 51-60.
- [4] Wiczorkowska, G., Madey, J., *Dekalog edukacji internetowej*, w: P. Wiemann, & G. Domańska-Żurek (Red.), VI konferencja Uniwersytet Wirtualny: model, narzędzia, praktyka, Wydawnictwo PJWSTK, Warszawa 2007, str. 10-17.
- [5] Rudak, L., Sidor, D., (2008). *Taksonomia e-kursów* w: Praca zbiorowa (Red: Zespół Ośrodka Kształcenia Na Odległość OKNO PW), *Postępy e-edukacji*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa, str. 211 – 219.

E-TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES AT THE UNIVERSITY OF WARSAW

Summary

In the article the process of introducing new forms of teaching foreign languages at the University of Warsaw has been presented. The solutions that let both stationary and non-stationary students have equal chances for acquiring and improving their linguistic competence, using the same room and staff resources (the number of classrooms and language teachers), have been discussed. The advantages (for a student, a language teacher and the university) of adding e-courses of foreign languages to the didactic offer of the University of Warsaw have been shown.